

*Antal konsulenter og assistenter med statstilskud (pr. 1. april).*

	1970	1971	1972	1973	1974
<b>1) I alt:</b>					
Konsulenter og dermed ligestillede assistenter . . . . .	962	978	1000	994	991
Landbrugsteknikere . . . . .	—	121	154	179	211
Andre assistenter . . . . .	733	645	662	607	587
I alt . . . . .	1695	1744	1816	1780	1789
<b>2) Heraf under De samv. danske Landboforeninger og De samv. danske Husmandsforeninger*):</b>					
Konsulenter og dermed ligestillede assistenter . . . . .	751	868	886	887	887
Landbrugsteknikere . . . . .	—	121	153	177	209
Andre assistenter . . . . .	815	629	641	585	567
I alt . . . . .	1566	1618	1680	1649	1663

\*) I antallet af konsulenter under samvirksomhederne indgår ca. 50 husholdningskonsulenter. Derudover ydes der efter konsulentloven tilskud til 27 husholdningskonsulenter ansat under De samvirkende danske Husholdningsforeninger. Disse konsulenter indgår i det i 1) anførte antal.

Som det fremgår af opgørelsen, har antallet af konsulenter, assistenter m. m. været stigende indtil 1972, hvorefter antallet er faldet med i alt 27, heraf 9 konsulenter.

Konsulentvirksomheden i landbo- og husmandsforeningerne er organiseret på 2 niveauer, dels i form af lokale konsulenter, der arbejder direkte for landmændene og er ansat af lokale foreninger, dels i form af en faglig virksomhed på landsplan.

En rationalisering og koordinering af konsulentvirksomheden mellem landbo- og husmandsforeningerne er først og fremmest sket vedrørende arbejdet på landsplan, hvor der siden 1971 er gennemført en omfattende reorganisering. Der er herved til afløsning af tidligere virksomhed på landsdelsplan og i hver af de 2 foreninger oprettet faglige landsudvalg med dertil knyttede landskonsulentkontorer. Disse har til opgave at yde bistand til de lokale foreninger og konsulenter, at koordinere den faglige virksomhed og at varetage opgaver, der mest hensigtsmæssigt løses centralt, f. eks. beretningsudgivelse, regnskabsanalyse og foretagelse af særlige undersøgelser.

Landsudvalg og -kontorer er oprettet fælles for landbo- og husmandsforeningerne for så vidt angår planteavl, kvægavl, svineavl, hesteavl, fjerkræavl, bygnings- og maskintjeneste og det landøkonomiske ungdomsarbejde, medens en sådan koordinering endnu ikke er foretaget for driftsøkonomi og husholdning.

Ansættelsen af fællespersonale i landbo- og husmandsforeninger er øget væsentligt og omfatter i følge oplysninger fra samvirksomhederne nu ca. 180

konsulenter og ca. 135 assistenter eller i alt ca. 315. En væsentlig del af forøgelsen vedrører det nævnte arbejde på landsplan, medens udviklingen henimod fællesansættelse i det lokale arbejde naturligt må foregå i et noget langsommere tempo. Det forventes, at etableringen af landsudvalgene vil fremskynde processen. Også hvor der ikke er sket fællesansættelse, har koordineringen medført et tættere samarbejde, også på lokalt plan. Væsentlige rationaliseringsfordele på det lokale plan er endvidere opnået ved oprettelse af konsulentcentre, hvor en eller flere lokale foreninger har samlet deres konsulentpersonale inden for de forskellige fagområder. I alt findes nu ca. 60 sådanne centre.

En rationalisering er endvidere gennemført vedrørende udgivelsen af beretninger, hvor der bl. a. i forbindelse med dannelsen af landsudvalgene har kunnet opnås en væsentlig reduktion af antallet af beretninger og sidetallet heri. Sideløbende hermed er sket en omlægning af publiceringsvirksomheden, så forskelligt materiale nu offentliggøres i mere let tilgængelige pjecer. Statens tilskud til faglige beretninger har derfor trods prisudviklingen været svagt faldende de sidste finansår.

Det skal endelig anføres, at efteruddannelsen af landbrugets konsulenter er blevet stærkt intensivret bl. a. i forbindelse med omdannelsen af Tune landboskole til kursuscenter.

Ved gennemførelsen af loven blev der ikke fastsat begrænsninger med hensyn til det antal konsulenter eller assistenter, til hvis løn der kan ydes statstilskud til de godkendte organisationer. For drifts-